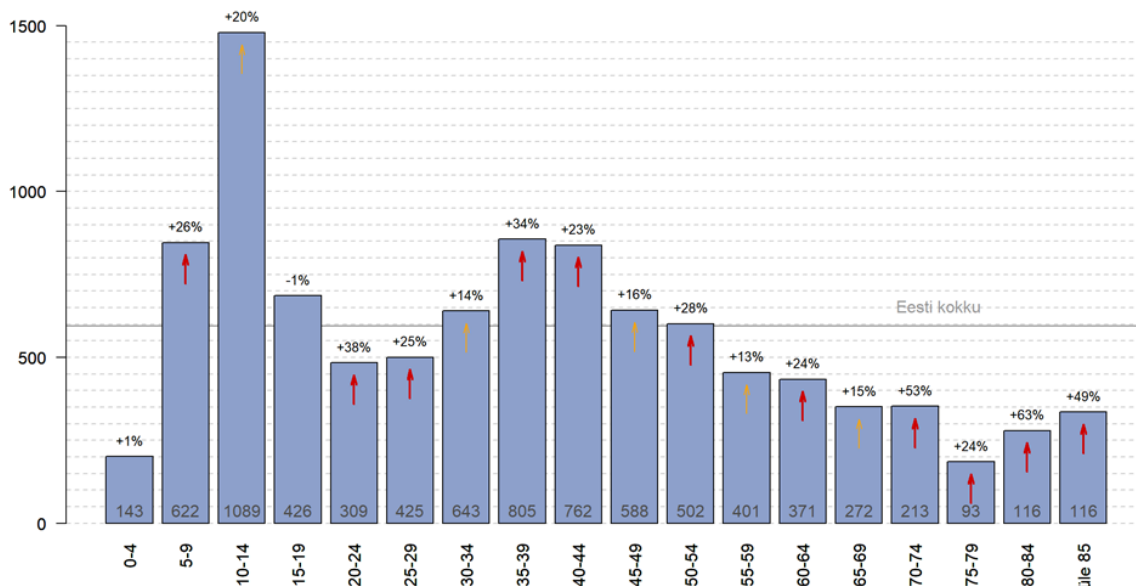

Teadusnõukoja soovitusel valitsusele 21. oktoobril 2021

Olukorra kirjeldus

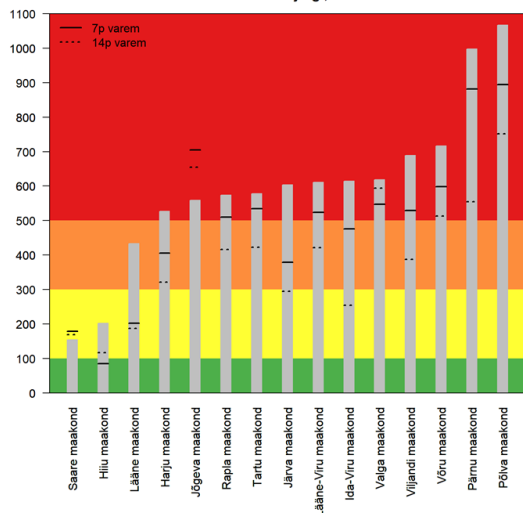
COVID-19 haigestumine on Eestis endiselt kiires kasvutrendis ning nakatumine on võrreldes eelneva nädalaga ca 22% kasvanud. Nakatamiskordaja R on 17. oktoobri seisuga ca 1,14. Nakatumine on jätkuvalt kõrgeim 10–14-aastaste vanuserühmas. Keskmisest kõrgem on nakatumine ka kooliõpilaste vanemate vanuserühmas (35–49-aastat). Vanemaaliste (50-aastat ja vanemad) osakaal viimase 7 päeva jooksul tuvastatud nakatunute seas oli 17. oktoobri seisuga 26%. Koolides on nakatumiskolded ning nakatumine suureneb kõikides vanuserühmades.

7-päeva nakatumus 100000 kohta vanusgruppides 11.10-17.10.2021, muutus võrreldes perioodiga 04.10-10.10

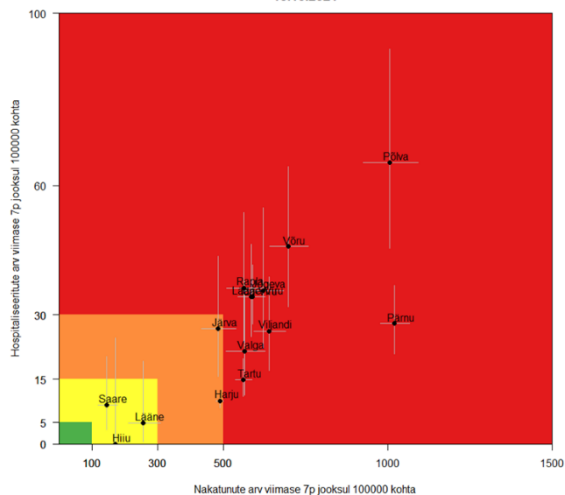

Nakatamine levib enim Lõuna-Eestis ja Pärnumaal. Mitmed maakonnad on nakatumises ületanud kevadise kõrgpunkti. Kõrgeim nakatumine ja hospitaliseerimine oli 17. oktoobri seisuga Võru, Põlva ja Pärnu maakonnas, samuti Viljandi maakonnas. Madalaim nakatumine on Lääne-Eesti saartel (Hiiumaal ja Saaremaal). Viimase nädala jooksul on haigestumine hüppeliselt kasvanud Järva, Ida-Viru ja Lääne maakonnas. Nakatumise kiire kasv suurtes maakondades (Pärnumaa, Ida-Virumaa, Harjumaa), kus vaksineeritus on Eesti keskmisest madalam, hakkab lähiajal oluliselt tõstma COVID-19 haiglaravi vajadust.

Maakondade nakkustase (7p nakatumised 100000 kohta) uuendatud riskimaatriksi järgi, 17. oktoober 2021.

Maakonnad riskimaatriksil 13.10.2021

Haiglas olevate isikute hulk on jätkuvas ja väga kiiresti kasvavas tõusutrendis, mida mõjutab peamiselt vaksineerimata (65%) ja vanemaealiste (60-aastased ja vanemad) isikute nakatumine. Enam kui kümneks päevaks ehk raske haigestumisega haiglasse sattumise tõenäosus on käesoleval hetkel koroonaviirusega nakatumisel vaksineerimata inimeste hulgas 7-8 korda suurem kui vaksineeritud inimeste hulgas. Covid-19 haiglaravi võimekuse tõstmine toimub plaanilise ravi arvelt ning plaanilise statsionaarse ravi piiramine haiglates kasvab.

Teadusnõukoja soovitused

Tulenevalt väga kõrgest nakatumisest ning kasvavast haiglaravi vajadusest teeb teadusnõukoda järgmised ettepanekud:

- Kõigis avalikes siseruumides viibimine vaid meditsiinilise või võrdväärse maskiga, k.a koolides
- Kõikide mitte-hädavajalike ürituste edasilükkamine
- Ühistranspordis vaid meditsiinilise või võrdväärse maski kandmise kohustus
- Kaubanduskeskustes meditsiinilise maski kandmise nõue, ukse peale kontroll, muidu sisse ei saa
- Kodutöö soovitus kõigile, k.a vaksineeritutele ja läbipõdenutele
- Täiskasvanud (18-aastased ja vanemad) – meelelahutus, kinod, teatrid vaid vaksineeritutele või läbipõdenutele ja maskidega
- Täiskasvanute (18-aastased ja vanemad) huviharidus (sh sport) vaid vaksineeritutele või läbipõdenutele
- 12–17-aastane saab meelelahutuses osaleda vaid COVID-tõendiga või negatiivse testiga (antigeeni kiirtest või PCR)
- 8–11-aastane saab meelelahutuses osaleda vaid end testides (antigeeni kiirtest või PCR) või läbipõdemise tõendiga
- Koolide poolt antigeeni kiirtestid lapsevanematele: testi võiksid teha kodus lapsevanemad või lapsed ise 2, 4 ja 6 päeval pärast lähikontaktsust

Teadusnõukoda osutab endiselt, et vaksineerimine on väga efektiivne raske haiguse ära hoidmisel ja haiglasse mitte sattumisel ning soovitab, et kõik, kes pole veel vaksineeritud seda viivitamatult teeksid, eriti vanemaealised (65-aastased ja vanemad) ja mitmete kaasuvate haigustega inimesed, sest neil on kõige suurem risk raskelt haigestuda ning selle tõttu sattuda haiglaravile.

Eestis olemasolevad vaktsiinid tagavad väga tõhusa kaitse haiglaravi vajava ehk raske COVID-19 eest. Näiteks Moderna Spikevax puhul tekib 90% kaitse juba 21 päeva pärast esimest süsti. Siiski ei piisa ühest süstist, sest pikaajaline ja efektiivne immuunkaitse tekib vaid pärast teise doosi manustamist. Paralleelselt esmase vaksineerimisega on oluline ka tõhustusdooside manustamine, seda eelkõige riskigrupi inimestele, kelle algne vaksineerimine toimus enne 2021. aasta märtsikuud.

Paljude ja/või raskete kaasuvate haigustega inimesed ei vaksineeri eksiarvamuse tõttu, et vaksineerimine pole kaasuvate haiguste tõttu võimalik. Tegelikult on kaasuvad haigused sageli täiendavaks põhjuseks miks vaksineerimine on eriti vajalik ja COVID-19 vaktsiinidel on väga vähe teadaolevaid vastunäidustusi. Teadusnõukoda soovib kõhkluste korral kindlasti konsulteerida arstiga.

Vaksineerimiseks pole tarvis oodata, et teid kutsutakse. Võite ühendust võtta oma perearstiga. Samuti on loodud mitmeid võimalusi, kus saab vaksineerida elavas järjekorras.